mo et intimo: q̄ cuꝫ in neceſſitate ſumma
et continua non deſerit neq̄ deficit. Sic
ergo ſumma ⁊ extrema neceſſitas qua ho
mo inceſſanter poſtulat: ꝯcludit ſummaꝫ
obligationem hoīs ad deū.

De ceteris ꝯditionibꝫ: circūſtantijs et
ꝓprietatibꝫ iſtius obligatiōis.

Titulus. cviij.

Quia autē iſta obligatio ligat ho
minē cū deo. ⁊ dū magis cogno
ſcitur: magis ligat. et hoc eſt totū
bonū hoīs: ꝙ ſit cū deo ligatꝰ: et ab oī
alia re ſepatꝰ. q꞉ nihil ꝓdeſt homi cogno
ſcere deū: niſi iungat̃ ei et ſociet̃ cum deo.
ideo ſumme vtile eſt cogitare ⁊ cognoſce
re circūſtātias: ꝯditōes ⁊ ꝓprietates iſtiꝰ
obligatōis q̄ntuꝫ fieri poterit. quia tunc
Ti. c. Ti. xcvi. querit ſuū bonū. Uiſa autē eſt magnitu
do dicte obligationis: et vñ orit̃. ſed ſunt
adhuc alie q̄plures ꝯditōes eiꝰ. ¶ Unde
vna alia ꝯditio eſt. ſcꝫ primaritas obliga
Primitas obligatōnis homīs. tionis. quia iſta obligatio eſt prima ⁊ p̄ce
dit omnē aliā obligationē. ⁊ iō omīs alia
obligatio vera et iuſta fundat̃ in iſta. et iō
etiam in iſta obligatione fundat̃ ius pri
mū et p̄ma iuſticia: ⁊ ab iſta oritur prima
actio. Item iſta obligatio eſt infallibilis
et indelibilis et imortalis ac incorrupti
bilis. et carta et ſcriptura eius indelibilis
q꞉ ſcripta digito dei in qualibet creatura
in ipo homīe: ⁊ in corꝑe et in aīa ⁊ in oībꝫ
patens. et quilibet poteſt eam legere in li
bro nature. Item oībꝫ eſt cōmunis et
generalis et naturalis. et ipe homo et om
nes creature dicunt et ſunt teſtimonium
veriſſimū huiꝰ obligatiōis. et ideo nullꝰ
poteſt negare. Ulteriꝰ hec obligatio ē ob
ligatio totiꝰ vniuerſi et ꝓ toto vniuerſo.
Sunt aūt multe alie ꝯditiōes: q̄ de pñti
relinquunt̃: q̄s q̄libet ꝑ ſe p̄t inueſtigare.
Et ſic cū adiutorio dei manifeſta eſt obli
gatio hoīs in q̄ntū hō eſt ad deū: cum ſu
is ꝯditionibꝫ et circūſtantijs.

Hic oñdit̃ q̄d hō dꝫ et tenet̃ ac obliga
tur deo dare ꝓ oībꝫ datis ac acceptis.

Titulus. cix.

Quoniaꝫ autē
demonſtratū eſt hoīem in q̄n
tū hoīem eē veriſſime et ſūme
obligatū et debituꝫ deo ꝓ oībꝫ que acce
pit. iō neceſſe eſt demōſtrare q̄d debet hō
dare deo. q꞉ oīs debitor et q̄ eſt obligatꝰ:
ad aliq̄d eſt obligatꝰ: ⁊ aliq̄d debꝫ. Et q꞉
hō ſoli deo eſt debitor ⁊ obligatꝰ. ⁊ q̄cq̄d
habꝫ accepit ab eo. iō tenet̃ dare deo et re
tribuere q̄cq̄d pōt. ⁊ oīe qđ p̄cioſius ac
meliꝰ habet: amabiliꝰ ⁊ nobiliꝰ qđ poſſit
dari et meliori mō quo pōt. Ergo q̄cq̄d
hō hꝫ in ſe qđ poſſit dari. iā eſt deo totuꝫ
debitū et obligatū de iure nature. Conſi
derare aūt oportet vtrū habeat aliq̄d qđ
ſit ꝓprie ſuuꝫ qđ poſſit dare: et ſit deo ac
ceptabile. Et neceſſe ē ꝙ ita. Quia poſtq̄ Ti. xc
oſtenſum eſt infallibiliter hoīem eē ſūme vi.
obligatū deo de iure nature. imo noſcitur Hō hꝫ
totus obligatus. et cū hō cog̃ſcat ſe totū natura
obligatū et veriſſime cog̃ſcit ſe oīa acce lit aliq̄d
piſſe q̄ habꝫ. ſeq̄tur ꝙ neceſſe eſt ꝙ hō ha qđ p̄tdo
beat in ſe aliq̄d naturaliter qđ poſſit da reddere
re et retribuere deo ꝓ bñficijs acceptꝭ. ali
ter inuanū eēt obligatꝰ. et obligatio natu
ralis eēt fruſtra: qđ ē impoſſibile. ⁊ hō eſ
ſet naturalr̃ ꝯſtitutꝰ in maxīa pena. q꞉ co
gnoſceret ſe oīa accepiſſe. ⁊ ꝑ ꝯñs obliga
tū eſſe ⁊ debitorē. et tñ nihil hr̃e vñ poſſet
ſoluere et recōpenſare ꝓ tantꝭ bñficijs ac
ceptis ꝯtinue et inceſſant̃: et tñ vellet et ñ
poſſet. q꞉ naturale eſt ꝙ oīs q̄ accipit ali
qđ bñficiuꝫ: ꝙ ille velit et deſideret aliq̄d
retribuere ꝓ illo. Que aūt maior pena q̄
ſe cognoſcere debitorē et eſſe obligatuꝫ et
velle ſoluere. et tñ nō hr̃e vnde poſſet ſol
uere: Ergo eſt neceſſe ꝙ hō habeat aliq̄d
qđ poſſet dare ꝓ oibus que accepit. Et q꞉ Hō hꝫ
nullus vere: iuſte et ꝓprie poteſt dare ali aliquid
cui qđ nō eſt vere et totaliter ſuū. quia ali qđ eſt to
ter nō eſſet donū ꝑfectū neq̄ recompenſa talit̃ ⁊ ꝓ
tio: neq̄ retributio cōueniens. nec etiam prie ſuū
acceptabilis. ideo neceſſe eſt ꝙ hō habeat
aliquid quod ſit totaliter ⁊ ꝓprie ſuum. ⁊
quod ſit in mera et libera ſua poteſtate et
dñio. nihil autem poteſt dici quod ſit ve
re et proprie ſuum: quod poſſit ab eo au
ferri aliquo modo. aut tolli per violenti
am ipſo nolente et inuito. Si autem ho
mo non habꝫ in ſe tale donum quod poſ
ſit dare: non erit acceptabile deo. quia o
portet ꝙ retributio et recompenſatio cor
reſpondeāt obligationi et modis et con

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Retribu
tio hoīs
dʒ eſſe li
bera ⁊ vo
luntaria

ditiō ibꝫ ipſiꝰ dantis. Et qꝛ deꝰ dedit li/
bere: ſponte ac volūtarie: et grat; ſine ne/
ceſſitate: ſine coactiōe: et ex ſincero et pu/
riſſimo amore. et ex tali libertate et ſpon/
tanea volūtate. ⁊ tali amore tanq̄ʒ a radi/
ce: tota eſt obligatio. iō neceſſe eſt ꝙ retri/
butio ⁊ recōpenſatio ꝯformis ſit et corre/
ſpondens ſcʒ ꝙ ſit libera: ſpontanea: vo/
luntaria ⁊ nō coacta. Vñ nullū donuʒ eſt

Quid ſit
illud qđ
ꝓprie ſit
homis

acceptabile niſi tale: quod ꝓcedat de inti
mo cordis affectu. ¶ Oportet aūt inq̄re/
re ſi hō habeat tale donuʒ: et aliq̄d qđ ſit
vere et ꝓprie ſuū et in ſuo dñio. ita ꝙ ne/
mo poſſit ab eo tollere illud inuito. Vnđ
talis res nō poteſt eſſe aliq̄d extra homi/
nem. qꝛ oīa que ſunt extra homiem poſ
ſunt tolli ab homīe ꝑ violentiā ipō nolen
te. Ideo non ſunt vere ⁊ ꝓprie ſua: nec in
ſua mera et libera ptāte. quare de illis nō
poteſt fieri recōpenſatio deo. Vlteriꝰ. ta/
lis res non poteſt eſſe corpus homis: nec
aliquid de eius corpore: nec vita corpora
lis. qꝛ et totū corpus et quodlibet mēbꝝ
et vita homis pñt tolli ipſo inuito et per
violentiā. et ꝑ ꝯſequēs nō ſunt vere ⁊ pro
prie ſua: nec ī ſua mera poteſtate. Nec eti
am oīa iſta ſunt maxime p̄cioſa ⁊ optima
que habeat hō. et hō debet dare optimuʒ
qđ habet: et qđ p̄cioſius et melius exiſtit
Reſtat ḡ ꝙ talis res ſit aīa. vel aliq̄d qđ
ſit in aīa. Nō aūt pōt eſſe tota aīa. quia q̄
dam eiꝰ partes et virtutes ſunt cōiuncte

Tit.cv.

cum corꝑe et organo corꝑali. Et ideo ille
partes et ille virtutes nō ſunt in libera et
pura poteſtate homis ſicut nec corpus.
Reſtat ergo ꝙ illa pars ſit nobilior et po
tior pars ipſius aīe. vel ſit in illa parte q̄
eſt ſeꝑata a corꝑe. i. a carne et organo cor/
porali: et nullo mō ſit cōiuncta cū carne.
Hoc aūt eſt liberū arbitriū: qđ ē res no/
biliſſima ⁊ p̄cioſiſſima in aīa puruʒ ſpiri/
tuale. ⁊ hoc ꝯuenit cū deo ſpirituali ⁊ nul
lo modo corꝑali. Sed in libero arbitrio
ſunt due partes. ſ. intellectꝰ et voluntas.
et ſola voluntas eſt libera: ſpontanea: et ī
ipa eſt mera libertas. et dñium. imperiuʒ.
et nulla coactio vl' violentia pōt in ea eē.
qꝛ ſola dña eſt ſuiꝑ ſiꝰ. et dñium ꝓcedit a
voluntate. aliter non eſſet dñium. Ergo
talis res quā q̄rimus erit volūtas. vel do

num liberale ⁊ ſpontaneū: qđ ſit in pura
⁊ mera libertate ⁊ dñio voluntatis. Tale
aūt donū eſt amor ſolus: ꝓcedēs libere ⁊
ſponte a volūtate. Sola autē volūtas p̄t
dare. ⁊ p̄muʒ qđ dare p̄t eſt amor. Ergo
amor eſt p̄mū donū volūtatis ⁊ maiꝰ et
p̄cioſius. qꝛ eſt donū liberaliſſimū: ſpon/
taneū ⁊ voluntariū. et nullo mō pōt cogi
vel auferri: nec tolli ꝑ violentiā ipi homi
inuito. Nihil ergo habet hō qđ ſit vere ⁊
ꝓprie ſuū niſi amorē. qꝛ eſt in ipa ſola vo/
luntate: q̄ ſola eſt dña impatrix et regina:
hñs imperium ⁊ dñium in homīe. Ergo
amor eſt totꝰ theſaurꝰ hoīs et honorabi/
lior: p̄cioſior: carior et ꝓpinquior q̄ ſit in
hoīe q̄ dare p̄t. Inuenimꝰ ḡ rem quā q̄re
bamus: et talē qualē inq̄rebamꝰ: nō eſt ex
tra hoīem ſed in hoīe. nō eſt extra hoīem:
in corꝑe: ſed in aīa. nec in tota aīa: ſed ī ſu
prema parte aīe ⁊ nobiliſſima. Habet er/
go hō in ſeipō aliq̄d ⁊ in ſua ptāte qđ da/
re pōt deo: et de q̄ pōt retribuere et recō/
penſare ei. ¶ Tenet̄ ergo hō et obligat̄ deo
ſoli retribuere ⁊ dare ſibi totū ſuū amorē
q̄ntum pōt: et meliori modo q̄ p̄t: cuiꝰ ſo/
lus eſt ⁊ totaliter. Totus ḡ amor hoīs eſt
deo debitus ⁊ obligatus de iure nature.
Inuenimꝰ ergo rem quā hō debet ⁊ tene
tur deo dare ⁊ retribuere ꝓ oībus acce
ptis ⁊ donis dei. ſcʒ ipm amorem libera/
lem ac ſpontaneum ⁊ totum.

Voluntate ⁊ amore retribuimꝰ deo.

Totum amorem tenet̄ hō dare deo

Q. ſola amoris retributio eſt conueni
entiſſima retributio: ⁊ magis acceptabil'
deo.

Titulus.cx.

Quoniam autē declaratū eſt iam
in precedentibus ꝙ ex parte dā/
tis. ſcilicet dei: duo proceſſerunt
ſcilicet amor ⁊ dona eius exteriora ⁊ ma/
nifeſta. ⁊ ꝙ amor dei preceſſit omnia do/
na. quia niſi preceſſiſſet: nihil datum fuiſ
ſet a deo. ⁊ ſic nihil ab homine acceptum
fuiſſet. primū ḡ qđ dedit deꝰ homini: eſt
amor ſuus. ⁊ exinde ꝑ amorem oīa da/
ta ſunt et accepta. Omnia ergo ſunt da/
ta per amorem. ¶ Et quia amor requirit
amorem. et amare requirit amari de ſua
natura. nec aliter ſatiſfit amori: niſi per a/
morem. imo conqueritur niſi ſibi redda/
tur amor ꝓ amore. iō reddēdus eſt amor.

Ti.xcvi
Ti.cvi.
Ti.cvi.

Amor ꝯ retri/ bui deo amanti.

Quia etiaʒ primū donū dei eſt amor eiꝰ.
et eſt primū fundamentū et radix omnia
dandi. ſequitur ex his ꝙ illud qḋ ꝓus an
te omnia eſt ꝯuenientius debet retribui ⁊
reddi ex parte hoīs ipi deo. ꝓmo aman
ti: vt amor retribuatur ꝓ amore. et hō de/
bet primo radici et fundamento et cauſe
omniū donorum correſpondere. ſcʒ amo
ri ipſius dei. vt ſicut deꝰ primo dilexit ho
minem anteꝙ̄ aliquid daret ei. ⁊ exinde ꝑ
amorem dedit oīa que dedit. ita homo
debet ꝓmo ante oīa ipm amare: et dare
ſibi ſuum amorē. et exinde ꝑ amoreʒ dare
omnia alia. ut correſpondeat deo ꝓporti
onabiliter ⁊ ꝯueniēter. aliter nō eēt ꝓpor/
tio neqꝫ ordinata retributio. nec ꝑ conſe/
quens deo placens. qꝛ nihil inordinatuʒ
placet deo. ¶ Item etiā qꝛ ſicut amor dei
eſt liberaliſſimꝰ ⁊ ꝑcioſiſſimus ſine cōpa
ratione: ꝙ̄ oīa alia dona exteriora: ⁊ ex
cellit ea in infinitum. ita quoqꝫ ꝓportio/
nabiliter amor liberalis ipſius hoīs ſine
comparatione ē nobilior. ꝑcioſior ⁊ ama
bilior ꝙ̄ oīa que poſſet dare: ⁊ oīa alia
ſine cōparatione excellit. ergo primuʒ qḋ
debet homo reddere ꝓ ſuo amore deo eſt
amor liberalis. ſicut amor dei ē liberalis.

Amor ē ꝑcioſiuſ qḋ red/ di pōt.

Poſtꝙ̄ homo habet fundamentū ⁊ radi
cem q̄re ipm debeat amare. et quia deꝰ cū
primo amauit. ſi aliter eum amaret: nō eſ
ſet ꝯueniēs cauſa neqꝫ retributio. nec cor
reſpondentia: neqꝫ acceptabil' deo. ¶ Pre
terea ad ꝯfirmationē. Nam amor ꝑ ſe ſi/
ne omnibꝫ aliis placet. ⁊ eſt amabilis ꝑ ſe
et ꝑ ſe acceptabilis: ꝑ ſe iocundus: per ſe
dulcis. ſed nulla alia ꝑ ſe placēt ſine amo
re. nihil amabile: nihil acceptabile: nihil
iocundum vel dulce ſine amore. Timor
enim ſine amore n̄ acceptatur nec honor:
nec alia dona. Amor enī ſemꝑ eſt accepta
bilis: nunꝙ̄ refutatur: nūꝙ̄ diſplicet. Et
ideo quantūcunqꝫ ſit aliquis potens. di/
ues et plenus oīm bono: ſemꝑ vult ama/
ri: et ſemꝑ vult habere amorē. Nunꝙ̄ enī
refutat amorem. Et ideo ſequitur ꝙ ꝙ̄/
uis ipe deus ſit potentiſſimꝰ: ditiſſimus
et pleniſſimꝰ omni bono: et tamen amari
vult ſemꝑ nunꝙ̄ refutat amorem. Ma/
gna imo maxima res eſt amor: q̄ ſolus ꝑ
ſe eſt amabilis: ꝑ ſe acceptabilis: nūꝙ̄ re/

Amor ſꝑ placʒ

Deꝰ ſꝑ vlt ama ri.

futabilis. Debet igitur talem rem precio
ſiſſimam et acceptabiliſſimā retribuere ⁊
dare deo poſtꝙ̄ habet in ſe: et obligatur
deo dare quicqḋ melius et dulcius ac no
bilius habet. Concluditur igitur ꝙ ſola
amoris retributio: eſt conueniens ⁊ acce/
ptabile donum dei.

Q. ſolus amor eſt ī quo poteſt homo
correſpōdere creatori: ⁊ de ſimili repende
re vicem.

Titulus. cxi.

Eſt autem magna amoris digni
tas: precioſitas et excellentia. q̄a
ſolus amor eſt: in quo et ex q̄ ho/
mo poteſt correſpondere ſuo creatori. ꝙ̄/
uis non ex equo nec equaliter vel de ſimi
li rependere vicem. Unde ſi deus iraſci/
tur homini: homo non reiraſcitur deo ſʒ
expaueſcit. ſi deus redarguit hoīem: ho/
mo nō redarguit deū. ſi etiam iudicat ho
minem: non reiudicat̄ ab hoīe: et ſic de
aliis. Sed videamus de amore. Unde
cum deus amat hoīeʒ: non vult aliud ꝙ̄
amari iterum. Uult ergo hoīem ſibi cor/
reſpondere in amore: et de ſimili repende
re vicem: in q̄ oſtendit̄ maxima amoris ꝑ
cioſitas. ꝙ̄uis hō nō poſſit ex equo corre
ſpondere. nec tantū amare q̄ntuʒ amatur
a deo. eo qꝛ minor eſt ⁊ creatura. ⁊ idēm i/
nus diligit. imo ſi hō ſe totū cōuertat in
amorē: nihil adhuc erit in cōparatione a/
moris dei erga hoīem. qꝛ amor dei in infi
nitum ſuperat et vincit amoreʒ hoīs q̄n/
tūcunqꝫ magnū. Attn̄ debet hō ex ſeipſo
toto ex tota mente ⁊ ex tota ꝟtute ⁊ ex to/
to corde correſpōdere amori creatoris ſui.
vt ipm amet q̄ntum poterit: vt ex toto ſe/
ipo amet: et meliori et puriori modo quo
poterit. quia deus ꝑncipaliter vult amo/
rem ſibi retribui ꝓ ſuo amore ⁊ ꝓ ſuis be
neficiis. Ideo vult illum mundiſſimum:
caſtiſſimū: puriſſimū: ſinceriſſimū et ſan/
ctiſſimū eſſe. ſicut amor ſuus erga homi/
nem eſt puriſſimus: mūdiſſimus. ⁊ ſic de
aliis. Aliter non eſſet correſpōdentia nec
ſimilitudo. quia eſſet valde incōueniens
et turpe reddere deo pro amore ſuo puriſ
ſimo ⁊ ſinceriſſimo immūdū ⁊ corruptuʒ
amorē: ſed debet reddere amoreʒ ꝓ amo/
re poſtꝙ̄ habet. et ſimilem pro ſimili in/

Hō ex ſe toto d̄ bet deū amare

quantum poteſt. Patet ergo quō homo p̱
amorem poteſt deo correſpōdere et ei aſſi
milari: qđ nulla creatura dei habet alia.
Maxima ergo eſt ꝛ digniſſima res amor
quia facit hominē deo ſimilem.

Quo ordine: quali modo obligaṫ ho/
mo dare deo amorem ꝛ ipm̄ amare.

Titulus.cxij.

Ti.xcvi Q Voniā autē hic tractauimus de
debitis in ſpeciali in q̇bꝫ hō obli
gatur deo: et inueſtigauimꝰ oīa
illa que hō tenetur dare deo. ꝛ tota cogni
tio oīm illoꝝ que debet hō reddere deo:
oritur ex obligatiōe iam fundata in eter/
num. Et ideo ſi volumꝰ habere verā ꝛ in/
fallibilem certitudinē de omībꝫ illis q̄ ho
mo obligaṫ deo reddere: neceſſe eſt ſemp̱
recurrere ad ipam obligationē. qm̄ ipſa ē
radix: fundamentū et origo ac lumē in/
deficiens ad cognoſcendū q̇d hō debeat
facere ꝛ dare deo. Et ideo q̇ non cogno/
ſcit obligationē iſtā: non coḡſcit q̇d teneṫ
et debet dare deo. Et q̄ obligatio oritur
ex dare et recipere. q̄ ſolus deꝰ dedit ꝛ ſo
lus homo accepit. qm̄ ſi deus nihil dediſ
ſet et homo nihil accepiſſet nulla obliga
tio eſſet: nec modus: nec ordo nec forma
reddendi ꝛ dandi deo debitū. Oritur ḡ ex
modo ꝛ forma dandi ꝛ accipiendi. Et iō
ſi volumus cognoſcere modū ꝛ formā et
ordinem dandi ꝛ reddēdi deo debitū ob/
ligationis: oportet ꝯſiderare p̱ queꝫ mo/
dum: ordinē ꝛ formā hō accepit. q̄ hō ob
ligatur ex hoc q̄ accepit. Sicut et quali
ter accepit. ſic ꝛ taliter obligatur reddere
Deo te/ nemur p̄ mo dare amorē quod debet. Et qm̄ homo p̄mum donū
qđ vnq̄ accepit fuit amor dei. q̄ deꝰ pri
mo quādo ipm̄ de nihilo formauit: ipſuꝫ
dilexit. Ideo hō primo obligatur ꝛ tene/
tur reddere ꝛ dare deo amorem ſuum: vt
Ti. xc. p̱batum eſt. Ideo videamus modū: for
mam ꝛ ordinem q̇bus obligatur homo ꝛ
debet dare deo amorem. ¶ Unde q̇a ho/
mo quicq̇d boni habet. accepit a deo. iđo
quia deus ipm̄ dilexit. et nihil accepit a
ſeipo: nec ab alio q̄ʒ a deo. ideo nulli obli/
gatur niſi deo. Nec etiaꝫ ſibiipi obligaṫ
dare aliquid. quia nihil accepit a ſeipo: ſꝫ
ſolum a deo. Et ergo ſeq̇tur ꝙ homo de
bet ſuū amoreꝫ p̄mo dare deo: ꝛ nō ſibi/
ipſi primo. quia totum a deo accepit q̇c/
quid habet: vt dictum eſt. Ideo debet ſu Tit. c
um amorem dare deo. quia totum qđ ha
bet accepit a deo: et nulli debet dare par/
tem. quia a nullo alio aliquid accepit. ꝛ ḡ
primo debet dare deo. Et quia homo cō Hō ſem per tene tur ama re deum
tinue ꝛ inceſſanter ꝯſeruatur a deo. et ca/
pit beneficium ꝯtinue ab eo. quia ſine eo
eſſe nō poſſet. et quia oēs creature impen
dunt ſibi ſeruitium ꝛ beneficiū ſine q̇bꝰ
nō poſſet durare p̱ vnum momentū. ideo
ſeq̇tur ꝙ ſine intermiſſione ꝛ ſine ceſſatio
ne homo tenetur reddere ꝛ dare deo ſuuꝫ
amorem: et ipm̄ amare p̱ om̄i momento.
Patet ergo quo ordine: quali modo obli
gatur hō dare amorem ſuū deo et ipſum
amare. qm̄ primo totaliter: inceſſanter et
cōtinue et p̱ om̄i momento.

Q, creature oēs inceſſanter clamāt ad
hoīem ꝙ reddāt deo debituꝫ amoris qđ
debet: ꝛ oſtendit q̄liter reddere debet.

Titulus.cxiij.

N On ſolū aūt amor dei ꝯtinuus:
nunq̄ʒ ceſſans: erga homīem cla
mat ꝯtinue: ꝙ hō inceſſanter de/
bet reddere beneficiū et debitū amoris p̄
mo: totaliṫ: fortiṫ: ex toto ſeipo: ꝛ ex toto
corde: et q̄ʒtū poterit: et meliori mō ꝛ pu/
riori quibus poterit. quia deus p̄mo di/
lexit hominē. et inter oēs creaturas mun
di dilexit deus hoīem p̄mo. imo in toto
mundo nō dilexit niſi hoīem. qm̄ totum
mundū ꝛ oēs creaturas in eo fecit p̱pter
hoīem: et ſic dilexit ſolū hoīem. Uerum
etiam omēs creature ꝛ totus mūdus hoc
idem clamant ad hoīem inceſſanter. Si
cut etiā totus mūdus ex p̄cepto ꝛ volun/
tate dei ſeruit homi. ꝛ etiā oēs creature i/
pendūt ſeruitiū et bn̄ficiū de meliori qđ
habent. ꝛ totū qđ habēt meliꝰ dant hoī:
vt manifeſtū eſt p̱ experientiā. ita hō debet Tit. xc vij.
ſeruire deo: et impēdere et dare de melio/
ri qđ habet: et totū qđ meliꝰ habet. ſed il/
lud qđ melius hō habet eſt amor. ḡ omis
creatura dicit: ꝙ hō debet ſeruire deo: et
dare deo debitū ꝛ ſeruitiū amoris tanq̄ʒ
de meliori. q̄ ipe creature de meliori ſer/
uiunt et dant hoī qđ habent. ꝛ p̱ ꝯſeq̄ns
homo debet ſeruire de voluntate ꝛ liber/
tate: ſicut alie creature ſeruiūt hoī ex vo/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lũtate ⁊ ꝑcepto dei. meliori mõ quo pñt
⁊ puriori ⁊ veriori ⁊ nõ ficto. Sic etiaȝ
hõ habet ſuire deo: ⁊ dare debitũ amo/
ris meliori mõ quo põt: ⁊ ſincerũ non fi
ctũ Nõne etiã ſicut oẽs creature ex ordi
natiõe dei q̃ꝫtũ pñt totis ſuis viribꝫ: ex
totis ſeipis ſeruiũt homĩ ⁊ pſtãt benefi/
ciũ. ita etiã tenet hõ inq̃ꝫtũ põt totꝫ ſuis
viribꝫ: ⁊ ex toto ſeipo ſuire deo: ⁊ pſtare
ſeruitiũ ⁊ debitũ amoris qđ vere debet:
Nõne etiã inceſſant ⁊ ꝯtinue ſicut crea/
ture indeſinẽter ꝑ oẽm modũ die ac no/
cte ⁊ omĩ tꝑe ſeruiũt homĩ ex mãdato et
volũtate dei. ita etiã debet hõ deo redde
re debitũ amoris inceſſant: indeſinẽter:
oĩ tꝑe: die ac nocte: ⁊ ꝑ oĩe momẽtũ:
Nõne h̃ rõnale eſt: Nõne rurſum ſicut
oẽs creature ſoli homĩ ſeruiũt. ita etiam
hõ debet ſoli deo ſeruire: et nulli alteri:
Quia h̃ qđ faciũt creature homĩ. hoc fa
ciũt ꝑcepto ⁊ volũtate dei: neqꝫ aliud in
tendũt: neqꝫ ad aliud ordinate ſunt niſi
vt ſeruiãt homĩ. Debet g̃ etiã ſilr̃ hõ fa/
cere: ⁊ nõ intẽdere aliud: neqꝫ ſuã volun
tatẽ ordinare ad aliud q̃ꝫ ad ſeruitiũ dĩ.
Nõne etiã creature faciũt homĩ ſuitium
acceptabile ⁊ gratũ: Ita ſilr̃ hõ debꝫ da
re deo acceptabile ⁊ gratũ ſeruitiũ. Sꝫ
nullũ eſt ſeruitiũ deo delectabiliꝰ et pla/
cabilius q̃ꝫ ſeruitiũ amoris. Item etiaȝ
queadmodũ creature ſeruiũt homĩ ſm
ꝓpriã naturã quã habẽt: ⁊ ſm ꝓpriũ ſu/
um modũ. ita debet hõ ſeruire deo iuxta
ſuã ꝓpriã naturã: ⁊ ꝓpriũ modũ ſue na/
re. Et ideo ſicut creature ſeruiunt homi
ni naturaliter ⁊ ex neceſſitate: ⁊ quaſi ad
modũ ſeruoꝝ. qꝛ iſta eſt ꝓpria natura ea
rũ. qꝛ nõ habẽt libertatẽ. ita etiaȝ hõ dꝫ
ſeruire ex libertate: ſponte ⁊ bona ⁊ libe/
ra volũtate. qꝛ talis eſt ſua natura vt ſic
agat. qꝛ aliter nõ ageret vt hõ. Et ideo ſi
cut creature ſeruiũt homĩ. ſm ꝙ ſunt ta/
les ⁊ ſuo mõ. ita hõ dꝫ ſeruire deo ſm ꝙ
eſt talis ⁊ ſuo mõ. Ideo ſeruitium hoĩs
debet eſſe vt hoĩs. ⁊ ideo dꝫ eſſe liberuȝ:
ſpontaneũ ⁊ volũtariũ et nõ coactũ. Et
ideo q̇cq̇d hõ debet dare deo: debet da/
re libere: ſponte ⁊ volũtarie ⁊ nõ coacte.
Et qꝛ nihil eſt magis liberuȝ vel magis
ſpontaneũ ac volũtariũ q̃ꝫ amor: q̇ nul/

Hõ dꝫ amare deũ me/liori mõ q̇ põt.

Hõ de/bet ſui/re dõ ex libtate.

lo mõ põt eſſe coactꝰ neqꝫ de neceſſitate
datus. ideo ſolũ ſeruitiũ amorꝫ ẽ hoĩs:
⁊ eſt ſolũ deo acceptabile. ¶Sic g̃ eſt du
plex modus ſeruiẽdi. vnus. ſ. ex neceſſi/
tate naturaliter. et alter ex voluntate ſeu
voluntariꝰ. Primus eſt creaturaꝝ erga
hoĩem. Scđs dꝫ eſſe hoĩs erga deum.
Q̃ꝫuis etiã ſeruitiũ creaturarũ ex pte dei
mandantꝫ: ordinãtis ⁊ volentꝫ ſit liberũ
⁊ voluntarium. Videte g̃ quõ ipẽ amor
dei veriſſimꝰ: purꝰ ⁊ liberaliſſimꝰ ⁊ gra/
tiſſimus ꝑueniens hoĩem. ⁊ ꝯtinus er/
ga hoĩem ex vna pte: ⁊ ex alia pte ſeruiti
um ⁊ bñficiũ qđ faciũt creature ſoli ho/
mini ex dei voluntate ⁊ ordinatiõe: et ex
meliori qđ hñt: ⁊ meliori: puriori et ve/
riori mõ quo pñt. ⁊ ſine fictiõe: et fortiꝰ
quo pñt: ac totis viribꝫ: inceſſanter: inde
ſinenter ⁊ ꝯtinue. et ꝑ oẽm modũ placa
bilius ⁊ acceptabiliꝰ quo pñt: et ſm ſuã
ꝓpriã naturã ⁊ modũ. Iſta duo inquaȝ
clamãt inceſſanter ad hoĩem: ꝙ ipẽ debꝫ
et tenet ſeruire deo ſoli: et dare ei ſoli id
melius qđ hꝫ. et reddere ⁊ ſoluere ei ſo/
lum debitũ amoris mõ meliori: puriori:
veriori q̇ poterit: ſine fictiõe. fortiꝰ quo
poterit: ⁊ totis viribꝫ: inceſſanter: indeſi
nenter ⁊ ꝯtinue: in oĩ momẽto: placibi/
lius: acceptabiliꝰ q̇ poterit: ⁊ ſm naturã
ꝓpriã et ſuũ modũ. et ideo libere ⁊ ſpon/
te ac voluntarie: Clamant g̃ inceſſanter
iſte creature. et dicũt ipi homini q̇d deo
reddere debet: et q̃le deo debet reddere.

Dupl ex modus ſeruiẽdi deo.

Doctrina ⁊ regula generalis docẽs
hoĩem q̃liter ⁊ quõ debeat dare ac redde
re deo oĩa illa q̇ tenet ei dare et reddere.

Titulus. cxiiij.

QUoniã deꝰ vult ꝙ ſibi det ⁊ red
dat illud qđ ſibi debet ab hoĩe.
⁊ in q̇bꝫ ei obligat hõ de iure na
ture. ⁊ h̃ req̇rit ⁊ exigit ꝙ ſibi det et ſol/
uat eo mõ q̇ ſibi debet. qꝛ nihil eſt deo ac
ceptabile: nec ſeruitiũ nec aliq̇d aliud ni
ſi ſit ꝑ modũ et formã ſicut ei debet. et iõ
ne hõ ꝑdat tꝑs ſuũ ⁊ ſeruitiũ: neceſſe eſt
ꝙ cognoſcat ⁊ ſciat q̇d: q̃liter et quõ de/
bet dare deo et exſoluere oĩe qđ ei debe
tur vt ſit ſibi acceptabile. Iſtud aũt põt
hõ cognoſcere infallibilit̃ ꝑ creaturas: q̇
hoĩ ſuiũt ex dei ordinatiõe ⁊ voluntate

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ac bñplacito.qm̄ in h̄ ꝙ de⁹ fecit creatu/
ras:ꝛ ordinauit ad ſuiendū homī ſoli:et
ad dandū homī bñficiū:ſignificat et de/
clarat ꝙ ipe vult ꝙ hō ſilr ſuiat ei:et ſuo
mō. Vñ qꝛ ſeruitiū creaturaꝝ qđ impen
dit homī ē pmū.iđ eſt regula ꝛ doctrina
ſcđi ſeruitij qđ hō dꝫ reddere deo.qꝛ ſui/
tiū creaturaꝝ ē iuxta dei volūtatē. ꝛ iđ ē
bñ ordinatū:et tale q̄le eſſe debꝫ. Et iđ ī
oib̄ q̄ hō dꝫ reddere deo.recipit ꝑ exem/
plo et mgr̄o q̄liter creature inferiores ſer
uiunt:et dāt ſuū bñficiū homī. Vt arbo
res nō ſolū dāt fruct⁹ ſuos hoī:ſed dant
eos maturos et dulces:bonos et placi.
biles et acceptabiles.ꝛ h̄ ex ordinatiōe di
uina:ꝛ ad h̄ laborāt.qꝛ hō n̄ acceptaret ali
ter. Nō enī hō acceptaret fructus īmatu
ros virides et amaros nec corruptos.
īmo tales refutaret et dimitteret.ita ꝙ ar
bores inuanū laborarēt. Ita cōformiter
debet hō deo reddere nō ſolū ſeruitiuꝫ et
amorē et timorē vel honoreꝫ:et q̄cq̄d ali/
ud.ſed etiā debꝫ dare amorē matuꝝ:dul
cem:placibilē:bonū:veꝝ ꝛ pfectū. Et ita
de timore et honore et de oī ſeruitio. Et
ad hoc q̄ꝫtū pōt laborare dꝫ.qꝛ aliter de⁹
nō acceptaret. Nō enī de⁹ acceptat amo/
rem corruptū:neqꝫ timorē:neqꝫ honorē
nec ſeruitiū.īmo dimittit:ꝛ hō inuanum
laborat. Et ſicut arbores nō ſeruiūt hoī
cum dolo nec cū fraude:ſed ſimpliciter ꝛ
pure ſine aliq̄ fictione:ſed cū bona inten/
tione:vt ſit ei acceptabile. ¶ Eſt igit̃ regu
la et doctrina certa et infallibil' et genera
lis homini:ꝙ ita debꝫ ſe hr̄e erga deū ad
dandū ſibi ſeruitiū:amorē:timorē et ho/
norē:et om̄e qđ dꝫ ſuo mō.ſicut creature
inferiores ſe habēt erga ipm hoīem ad p̄
ſtandū ei ſeruitiū et bñficiū ſuo mō.et ad
hoc q̄ꝫtum pōt debet laborare:vt ſicē crea
ture ſeruiunt ei:ipſe ſeruiat deo ſuo mō:
nec ceſſare debet donec ita faciat. Et ſic
homo pōt cognoſcere ꝑ creaturas inferio
res:ꝙ nihil fictū: doloſum:fraudulentū
corruptū vel impurū eſt acceptabile deo:
ſed magis odibile vl' refutabile.

Hō dꝫ dare do amoreꝫ integrū.

D, nulla pōt eē excuſatio de nō reddē
do et exoluēdo debitū ꝯtinuū amorꝭ deo
nec ꝓpter penurias vel impotentiā: neqꝫ
fatigationē ſeruitij ſeu laboris penā.

Titulus.cxv.

Quoniā aūt ē hoīes habēt aliqua
liter libeꝝ arbitriū:et tantuꝫ ha/
bet de libertate voluntatꝭ vn⁹ ſicē
alter: cū nullus poſſit cogi ex volūtate.
qꝛ hec ē ꝓpria natura volūtatꝭ vt cogi nō
poſſit. Et exinde ſequit̃ ꝙ q̄libet eſt dñs
ſue voluntatꝭ. ꝛ ꝑ ꝯñs cū amor ꝓcedat a
voluntate ꝓpria ſm purā libertatē.ſequi
tur ꝙ q̄libet ē dñs ſui amorꝭ eq̄liter:et pt
dare cui voluerit:et nullo mō impediri ꝯ
voluntatē. ¶ Et cum voluntas ſꝑ habeat
amorē:et ſit plena amore:neqꝫ vnq̄ꝫ defi/
cit in amore:nec diminuit̃ ꝓpter amorē.
qꝛ etiam hō ꝯtinue et inceſſanter obligat̃
reddere deo ꝯtinuū debitū amorꝭ de iure
nature:vt certiſſime ꝓbatū ꝫ eſt. Exinde
ſequit̃.ꝙ nulla pōt eē excuſatio alicui ho
mini de nō reddēdo et exoluēdo deo debi
tum. Iſtud enī debitū amorꝭ nō pōt ꝓpē
aliquā impotentiā aut penuriā impediri.
q̄n hō poterit iſtud ſꝑ et inceſſant̃ exolue
re:nec bibēdo nec comedēdo nec operan
do. Et ſic ſicut ſꝑ obligat̃ a mare deum.
ſic pōt ſi vult inceſſanter et ꝯtinue ſine im
pedimēto ipm amare die ac nocte:et om̄i
momēto:et ī oī loco. ¶ Rurſuꝫ:qꝛ ī aman
do nulla eſt fatigatio:nullus labor:nulla
triſticia:null⁹ dolor:nec aliqđ tediū.īmo
releuat a pena et a labore et a fatigatiōe ꝛ
a tedio:et oēs labores alleuiat:ac reddit
eos ſuaues.qꝛ dulce ē amare:et delectabi
le dat gaudiū et leticiā. Et exinde ſequit̃:
ꝙ nulla pt̄ eſſe excuſatio alicui de nō red/
dēdo et ſoluēdo deo ꝯtinuū debitū ꝛ ſui
tiū amorꝭ ꝯtinue et inceſſant̃:neqꝫ ꝓpter
fatigationē neqꝫ tediū ſeu penā laborꝭ in
ꝯtinue amādo. In oib̄ aūt alijs oꝑatio/
nib̄ ē fatigatio:labor ſeu pena ac tediū p̄
terq̄ꝫ in amādo. Et ex h̄ cognoſcere pt̄ hō q̄
liter obligatiōis debitū ꝛ radicale pmū ꝛ
pncipale qđ tenet̃ reddere et exoluere ꝓ
bñficijs acceptꝭ.nō ē g̃ue neqꝫ pondero/
ſuꝫ nec īportabile:īmo leuiſſimū:ſuauiſſi
mū et delectabile valde. Et h̄ ſūme mani
feſtat ſūma dei dulcedo ꝛ benignitas dei
erga hoīem.q̄ nō voluit hoīem obligare
ad rē penoſaꝫ:laborioſā ꝛ fatigabilē. Cō
cludat̃ g̃ ꝙ nulla pt̄ eē excuſatio de nō red
dēdo et exoluēdo debitū ꝯtinue amoris

Ti.cxij

Conti/nue ꝛ ſꝑ tenemur deum a/mare.

deo. nec ꝓpt̄ penuriā: impotētiā: nec fati-
gatōē ſeu laborꝭ penā. ¶ D, oīe debi-
tū ⁊ oīe ſuitiū qd̄ obligat̄ ⁊ deb; hō deo
reddere ⁊ ſoluere redūdat ⁊ ꝯuertit̄ in ſo-
lam hoīs vtilitatē: bonū ⁊ cōmodū.

Titulus. cxvi.

Qvia vero in ꝓtib; p̄cedentib; infallibilr̄ de- Ti. cxij.
mōſtratū eſt deū eē infinitū: pleniſſimū ꝑ-
fectiſſimū: ⁊ nllo indigētē. q: h; ī ſe oīe
cōplemētū. iō indigere nō p̄t aliq̄: neq; ſer-
uitio: neq; vtilitate aut cōmodo. Ut er-
go ſuitiū īferioꝝ creaturarū nō ſit vanū.
p̄mo ei venit ad magnā vtilitatē hoīs: ac
bonū ⁊ ꝯmodū: vt expiētia maīfeſtat. ſeq̄t̄
ꝙ ſeruitiū hoīs qd̄ tenetur exoluere deo:
nō d; eē vanū ⁊ inutile. imo d; eē ad ma-
ximā vtilitatē ⁊ ad maximū bonū ⁊ cōmo
dū et ꝓficuū alicui⁹. Si eni tā vtile ⁊ fru
ctuoſu; eſt ſuitiū creaturaꝝ. nōne magiſ
ſine cōpatiōe ſuitiū hoīs excellit creatu-
ras. ⁊ ē vtile ⁊ fructuoſu;. ⁊ maxīe d; ſeq̄
aliq̄d vtilitatꝭ ⁊ ꝓfect⁹. ⁊ de tāto q̄nto hō
excellit alias creaturas inferiores. Et q̄a
ſeruitiū hoīs nō p̄t venire ad dei vtilita-
tē. q: de⁹ nulla indiget vtilitate nec īdige
re p̄t. ſequit̄ ꝙ totū ſeruitiū hoīs qd̄ red-
dit deo reuertit̄ in vtilitatē ꝓpriā ⁊ nō di. De ſui tiū dei ꝯ̄tit̄ in noſtrā vtilitatem.
⁊ ꝑ ꝯn̄s cū ſeruitiū ipaꝝ creaturaꝝ redū
dat in magnā vtilitatē ⁊ ꝓfectū hoīs. ſeq̄-
tur ꝙ ſeruitiū hoīs redūdat ī maximā vti
litatē ⁊ ineſtimabile cōmodū hoīs. Et ſic
tā ſeruitiū creaturaꝝ q̄; ſuitiu; ipi⁹ hoīs
ad deū: totū venit ⁊ redūdat ī ꝓfectū ⁊ vti
litatē hoīs. Et ꝓpter h̄ hō d; magꝭ incli
nari totꝭ virib; ad deo ſuiendū. Uñ ma-
gis tenet̄ hō ſibiipi ad ſuā vtilitatē ꝓpriā
q̄; alie creature tenēt ſibi. ⁊ cū alie creatu-
re ſuiūt hoī ad ipi⁹ vtilitatē. ḡ hō d; mul
to magꝭ ſuire deo ad ſuā ꝓpriā vtilitatē.
aliter hō eēt ꝯ̄ ſeipm. O admirāda dei bo
nitas ⁊ amor erga hoīem. q̄ totū ordina-
uit ad bonū hoīs et cōmodū ⁊ vtilitate;:
⁊ nō ſuipſius. Et ex h̄ hō maxīe obligat̄
deo vt eū diligat ⁊ amet ſine meſura.

De cōpatiōe iſtoꝝ duoꝝ ſeruitioꝝ ad
hoīem ⁊ int̄ ſe. Titu. cxvij.

Qvoniā ꝓ duo ſūt ſuitia. p̄mū
ē ſuitiū creaturaꝝ ad hoīe;. ſcō;
eſt ſuitiū hoīs ad deū. ⁊ cū ambo ſint ad
bonū hoīs vt dictū ē. iō optet videre quō Ti. cxvi
cōpant̄ ad ipm hoīe;: ⁊ q̄lr̄ int̄ ſe differāt.
Uñ p̄mū ſuitiū. ſ. creaturaꝝ ad hoīe;: ē
naturale ⁊ ex nccītate ⁊ nō ex libertate. q:
creature ex nccītate ⁊ naturalr̄ ſuiūt hoī.
neq; pñt oppoſitū facere. S; ſm̄ ſuitiū
ſc; hoīs ad deū: ē volūtariū ⁊ liberū. Et Seruitiū hoiſ ē remūerabile.
exinde ſeq̄t̄ vna dr̄a. ſ. ꝙ ſuitiū creaturarū
nō ē remūerabile neq; p̄miabile. q: nō eſt
factū ex libertate. Iō creature nō ſūnt re
munerabiles de ſuitio hoī īpenſo. ſ; ſui
tiū hoīs eo ꝙ ē volūtariū ⁊ ex libertate ñ
ex nccītate coactōis: ē de naꝛa ſua p̄miabi
le ⁊ remūerabile. Nā de tāto ſuitiū hoīs
qd̄ īpendit̄ d̄o ē nobili⁹ ⁊ alti⁹: de q̄nto li
bertas excedit ſuitutē et nccītatē. Uñ q̄;
uis hō tenet̄ et obligat̄ ſuire deo ex debi-
to. attñ q: h̄ ſuitiū ē liberꝝ: ſpōtaneū. iō ē
remūerabile. P; ḡ et maīfeſta ē dr̄a iſto
rū ſuitioꝝ inter ſe. ¶ Et reſtat cōpare am
bo ſuitia ad ipm hoīe;: cū ambo ſint ad
ſuā vtilitatē et cōmodū. et ꝯſiderare opor
tet q̄re ſint necēaria iſta duo ſuitia hoī. et
q̄d h; et recipit ꝑ p̄mū ſuitium: et q̄d per
ſcdm̄. et ꝑ qd̄ recipit mai⁹ bonū. et qd̄ eſt
ſibi mai⁹ neceſſariū ⁊ vtile. an p̄mū vel ſe-
cundū. Propt̄ qd̄ ꝯſiderādū ē ꝙ hō nō ſo
lū indiget eē et durare in eē. imo etiā indi
get bñ eē ⁊ optimū eē. Tal' eni eſt natura
hoīs: q̄ nō p̄t ꝯtētari niſi hēat bñ eē ⁊ op-
time eē. et ad h̄ ꝯtinuè laborat q̄ntum p̄t.
Quia ḡ hō īdiget durare ⁊ ꝑmanere in eē
imo īdiget bñ eē. iō ſūt duo ſuitia q̄ reſpi
ciūt hoīem. Primū. ſ. creatarū reſpicit eē
hoīs: ⁊ duratōē; ipi⁹ eē. Scdm̄ ſuitiu; Seruitiū creaturaru; ſit vt hō hēat eſſe
hoīs reſpicit bñ eē hoīs: et optīe eē hoīs
Creature eni ſuiūt hoī: vt ſit ⁊ duret ⁊ ꝑ
maneat ī eē. et ipe hō d; ſuire d̄o: vt ei bñ
ſit ⁊ optīe. et vt ꝑ tale ſuitiū recipiat bene
eē et optīe a deo. Uñ cū vtrūq; ſuitiū ſit
ad bonū homis. et nō p̄t hr̄e neq; reci-
pere alia bona niſi iſta duo. ſ. durare ī eē:
et hr̄e bñ eē. ſeq̄tur ꝙ iſta duo ſuitia ſunt
ꝓpter eē ⁊ ꝓpt̄ bñ eē hoīs. et cū ꝑ p̄mum Seruitiū hoiſ qd̄ facit deo ē ſibi ad bene eſſe.
ſuitiū. ſ. creaturaꝝ hō ꝑmaneat et duret ī
eē. ſeq̄tur ꝙ ꝑ ſcdm̄ ſuitiū cū ſit maius et
excelleti⁹ hō recipiat bñ eē. Sicut mai⁹ ē
bñ eſſe q̄; eē. ita mai⁹ eſt ſuitiū ſcdm̄ q̄; p̄
mū. Queadmodū ḡ ſeruitiū creaturaru;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt homī ꝯtinue neceſſariū vt duret et ꝑ
maneat in eē.ita neceſſariū ē hoī vt ipe cō
tinue ſeruiat deo: vt hēat ⁊ recipiat bn̄ eē
Et queādmodū ſi ſeruitiū creaturaꝝ de/
ficiat hoī: hō ſtatim morif et ꝑdit ſuū eē:
vt expientia māifeſtat. qꝛ hō nō pt durare
ꝑ vnū momētū: ſi deficiat ei aer vel terra.
ita ſilr ſi deficiat ſeruitiū qd̄ hō dꝫ facere
deo.et hō nō ſeruit deo: ſtatim ꝑdit hō ſu
um bn̄ eē: ⁊ acq̄rit male eē. Sicut ḡ ex de
fectu ſeruitij creaturaꝝ ꝑdit hō ſuū eſſe.
ita ꝑ defectū ꝓprij ſeruitij ſui qd̄ dꝫ facere
Nō ſer/uiēs dō mortuꝰ eſt. deo ꝑdit ſuū bn̄ eſſe. Et iō ſicut dꝫ hoīeꝫ
mori qn̄ ꝑdit ſuū eſſe. ita dꝫ mori ⁊ magꝭ
qn̄ ꝑdit ſuū bn̄ eſſe Ideo hō q̄ non ſeruit
deo mortuꝰ eſt. Sicut ḡ creature indeſi/
nenter ſeruiūt homī vt duret in eē.ita ipe
inceſſanter dꝫ ſeruire deo: vt ei bn̄ ſit ⁊ ha
beat bn̄ eſſe. Itē ſicut hoī nihil ꝓficit eſſe
niſi habeat bn̄ eſſe.ita nō ꝓficit ei ſuitiuꝫ
qd̄ faciūt ei creature: niſi ipe ſeruiat deo.
Q, hō ſeruiat dō ē ſibi maxime necāriū Et queādmodū magꝭ eſt neceſſariū hoī ⁊
magis amabile bene eē q̄ꝫ eſſe tm̄. ita ma
gis neceſſariū eſt hoī ſeruitiū qd̄ ipe debꝫ
impendere deo: q̄ꝫ ſeruitiuꝫ qd̄ ſibi faciūt
creature: et magꝭ amabile. Sicut ḡ indi/
get hō plus bn̄ eſſe q̄ꝫ eē tm̄.ita plus indi
get ſeruitio qd̄ debet impēdere deo q̄ꝫ ſer
uitio creaturaꝝ. Sicut ḡ ſe hꝫ bn̄ eē ad eē.
ita ſeruitiū qd̄ hō facit deo: ſe hꝫ ad ſerui
tiū qd̄ ſibi impēdūt alie creature. Et quē/
admodū eſſe eſt ꝓpter bn̄ eſſe.ita ſeruitiū
creaturarū eſt ꝓpter ſeruitiuꝫ qd̄ hō facit
deo. Et ideo ſicut creature ſunt vt ſuiant
homini.ita hō eſt vt ſeruiat deo. Ideo ſi
ſcd̄m ſeruitiuꝫ deficit: ꝓmum eſt fruſtra.
Ideo ꝑditū eſt ſeruitiū creaturaꝝ: qn̄ ho
mini ſeruiūt nō ſeruiēti deo. Et talis hō
inq̄ꝫtū in eo: fruſtrat totū vniuerſum. Et
ſicut ordinatū eſt q̄ hō nō poſſit durare ī
eſſe: niſi creature ſeruient ei.ita ordinatū
eſt q̄ hō n̄ recipiat bene eē niſi ſuiat deo.
Ecce ḡ qualiter iſta duo ſeruitia habent
cōparationē ad inuicē ⁊ ad hoīem.

Q, ꝑ ſeruitiū creaturarū hō pōt quaſi
ad oculuꝫ videre: q̄ neceſſario deꝰ eſt qui
manutenet omnia in eſſe.

Titulus.cxviij.

EA qꝛ hō non pōt durare nec per
manere in eſſe neq̄ꝫ alie creature
niſi ipas manuteneat in eē deꝰ. ⁊ etiaꝫ hō
nō pōt ꝑmanere in eē neq̄ꝫ durare: niſi cre
ature manuteneāt ipm in eē: vt expientia
manifeſtat. Si eni hō q̄ maior eſt et no/
bilior nō poteſt manuteneri neq̄ꝫ ꝑdura/
re niſi a creaturis manuteneaf. q̄ ſūt mul
tū inferiores eo. ſic etiā impoſſibile eſt vt
alie creature manuteneanf abſq̄ꝫ adiuto/
rio alicuius. ḡ eſſent maiores hoīe. qꝛ hō
eēt indigēs: ⁊ alie creature nllo indigerēt.
Sed hō nō manutenet creaturas inferio
res. imo manutenef ab eis. ḡ ſequif q̄ ali
q̄s aliꝰ manuteneat ipas creaturas vt du
rent in eſſe. ⁊ ꝑ ꝯſequens ille idē manute
net hoīem: q̄ manutenēdo hoīem manu
teneret creaturas ꝓpter hoīem. et manu/
tenendo creaturas manutenet hoīem. ſcꝫ
deꝰ ꝓpter hoīem. Et ꝑ ꝯn̄s ſequif q̄ hō
tenef deo ꝓmo ꝓ ſe ⁊ ꝓ omībꝫ creaturis: ⁊
etiā creaturꝭ ꝓpter ſeruitiū earū.

Q, ꝑ iſta duo ſeruitia totꝰ mūdꝰ ē ob
ligatꝰ: vnitꝰ ⁊ mirabiliter ordinatꝰ deo ⁊
cum deo.

Titulus.cxix.

ECce mirabilē obligatōeꝫ ⁊ mira
bilē ordinē ī vniuerſo ꝑ iſta duo
ſeruitia. qꝛ creature īferiores ſer/
uiūt hoī: ⁊ ſūt ꝓpf hoīeꝫ: ⁊ ſeruiendo hoī
ſūt colligate ⁊ vnite cū hoīe. Et ſic ꝓmuꝫ
ſuitiū colligat oīa īferiora cū hoīe. Dein
de hō dꝫ ſuire dō ꝑ amorē. ⁊ ſic hō ſuien Duō amor colligat hominē cū deo
do deo colligaf cū deo. ſic alie creaſe ſui/
endo hoī colligāf cū hoīe. Et ſic ſcd̄m ſer
uitiū colligat hoīem cū deo. Et ſic obli/
gatio amoris cōplet ac ꝯſummat ac colli
gat totū mundū. Vn̄ ꝓmo ab amore oīa
ꝓcedunt ⁊ ꝓceſſerūt: ⁊ ī amore ꝯſūmanf.
Et iō amor cōplet oīa. qꝛ ꝓmo ꝑ amoreꝫ
omēs creaturas ordinauit ad hoīem. de/
inde hō ꝑ amorē ꝯiungif ⁊ colligaf cum
deo. Et iō ſi hō nō colligaf cū deo ei ſui/
endo. tūc mūdus ē inordinatꝰ ⁊ diſſigatꝰ
Et hec duo ſeruitia ſunt ad bonū totale
hoīs: ⁊ nō alicuiꝰ alteriꝰ. qꝛ ꝓmū ad eſſe.
ſcd̄m vō ad bn̄ eſſe. qm̄ creature ſeruiēdo Ti. cxvij
homī nullam vtilitatē recipiunt ab hoīe.
ſed homo recipit totā vtilitatē ⁊ cōmodū
niſi q̄ꝛ nobilitanf ſeruiendo homī. ſed hō
ſeruiendo deo recipit ſolā vtilitateꝫ et cō/
moduꝫ ſeruitij: ac nobilitaf ſeruiendo ei.
Videte ḡ qualiter ꝑ hec duo ſeruitia totꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Duplex colliga/ tio mōi cū deo.

mūdus ē colligat⁹ ⁊ vnit⁹ītra ſe ⁊ cū do
⁊ ad ipm oꝛdinat⁹ mirabilr. ¶ Ecce duaſ
ligas mirabiles ī mōo. Pꝛia eſt naturalr
⁊ nccāria. videlicȝ creaturaꝝ ad hoīem. ⁊
h ex pte creaturaꝝ: q̄ nccārio ſuiūt ei. licȝ
ex pte dei ſit libera ⁊ ſpōtanea. Scōa li/
ga. ſ. hoīs ad deū: eſt libera ⁊ volūtaria ac
ſpōtanea. Et iō pᷓma liga ſp durat et pſe/
uerat q̄ꝫtū ad creaturas. ſed ſcōa liga nō
ſp durat neqꝫ ligat ī oībꝫ hoībꝫ. imo ſepe
frāgit ⁊ deſinit. Pꝛia liga eſt pulchꝛa: ma
gna ⁊ mirabil. ſȝ ſcōa ē pulchꝛioꝛ: maioꝛ
⁊ mirabilioꝛ. Pꝛia liga ē ſenſibil ⁊ viſibil
⁊ oībꝫ manifeſta. ſed ſcōa liga eſt inſenſi/
bilis: inuiſibil ⁊ occulta. Pꝛia liga ē coꝛ/
poral creaturaꝝ ad hoīem et extrinſeca.
ſcōa liga ē hoīs ad deū: ſpūalis ⁊ intelle/
ctual ⁊ intrinſeca. Nā de tāto ſcōa excel/
lit pꝛimā: q̄nto ſpūale excellit coꝛpale. Et
ſic apparet ꝙ hō ē q̄ddā mediū int̄ deū et
inter creaturas. ꝑ qđ creature inferioꝛes
ꝯiungunt ⁊ redeūt cū deo ⁊ ad deū. Ecce
mediū ꝯiungens extrema. ſ. deū ⁊ hoīem
Et ex h apparet ꝙ mirabilis ⁊ valde bo/
na eſt obligatio hoīs ad deū: q̄ totū com
plet ⁊ ꝯſūmat vniuerſuȝ: ⁊ hoīem ad deū
colligat: vt ab eo eē ⁊ optimū eē recipiat.
Q, ex pᷓma obligatōe ⁊ ex pᷓmo debi/
to amoꝛ hoīs ad deū: oꝛit alia obligatio
nccāria ad aliud debitū amoꝛis.

Titulus. cxx.

Ti. cxxi.

Q[q]Woniaȝ autē ꝓbatū ē ꝓbatiōe expimētali: ꝙ
hō dȝ dō totū ſuū amoꝛē: ⁊ ꝙ hec ē pᷓobli
gatio ac pᷓncipal ⁊ pᷓmū debitū. ⁊ iō ſeqͭ
ꝙ ſoluere ⁊ reddere iſta alicui alteri: eſt fa
cere iniuſte ⁊ ꝯ iuſticiā. qꝛ iſtud iuſte tene
mur reddere deo. Seq̄tur exinde ꝙ tot⁹
amoꝛ hoīs ſit dei iuſtiſſime: ⁊ deo totalr
obligat⁹ ⁊ debit⁹: ꝙ nlli alteri poterit da
ri q̄ꝫ deo. ⁊ ſi h fecerit: tūc faceret ꝯ iuſtici
am ⁊ iiuſte. nec ꝑ ꝯñs pt niſi iiuſte ptē ſui
amoꝛ dare alicui: neqꝫ amoꝛē ſuū diuide
re. Et ex h ſeq̄tur ꝙ hō nō tenet alicui cre
ature dare amoꝛē ex debito ꝓpter aliq̄ bñ
ficia ⁊ ſuitia accepta: ſȝ ſoli deo. et ꝑ ꝯñs
ſeq̄tur: ꝙ nlla creatura facit hoī aliqđ bñ
ficiū: ſȝ de⁹ ꝑ creaturā. qꝛ oīs creatura dī
eſt. ⁊ iō totū bonū qđ creatura facit de⁹ fa

Deo te/ nemur totiȝ a/ moꝛem dare.

cit. q̄m alit ſeq̄ret ꝙ tot⁹ mūd⁹ nō eēt ob
ligat⁹ deo. Et etiā ſeq̄t: ꝙ null⁹ hō hȝ ſi/
bi ipi attribuere: q̄n facit aliqđ bñficiū ali
cui: ſȝ deo. nec dȝ exigere ex eo debitū ob
ligatōis: neqꝫ amoꝛē: neqꝫ honoꝛē: nec ali
qđ bñficiū: ſȝ dȝ totū attribuere dō. Sȝ
q̄m hō dȝ deo pᷓmo ſuū amoꝛē dare tāq̄ꝫ
ſibi debitū ⁊ ꝑe obligatū. iō etiā dȝ ⁊ ob/
ligat amoꝛē dare oībꝫ his q̄ dei ſūt inq̄ꝫtū
dei ſūt. Et cū oīs creatura ſit dī. ſeq̄t etiā
ꝙ hō tenet amare oēs creaturas q̄ dei ſūt
inq̄ꝫtū dei ſūt. et ad h obligat et tenet face
re in ꝟtute pᷓme obligatōis ⁊ pᷓmi debiti.
Et ſic ex pᷓma obligatōe et debito oꝛitur
ſcōa obligatio et ſcōm debitū: qđ ꝯtinet
in pᷓma obligatōe. et iō ꝓpꝛie nō ē alia ob
ligatio nᵉ aliud dbitū a pᷓma. Et qꝛ ñ oēſ
creature ſunt eq̄les: et inter oēs illa ē ma
ioꝛ: q̄ eſt dei imago viua: et q̄ poꝛtat ſuaȝ
imaginē ⁊ ſuā ſilitudinē. ⁊ iō hō ſtati p⁹
deū: dȝ et obligat amare ſuā imaginē vi/
uentē. et illā creaturā q̄ poꝛtat imaginē et
ſilitudinē ſuā. qꝛ poſt deū ſeq̄tur īmedia
te imago ſua. Et qꝛ hō inter omēs creatu
ras mūdi ē imago dei viua: ⁊ poꝛtat ſuā
imaginē ⁊ ſilitudinē. iō īmediate p⁹ deū
dȝ dari hoī amoꝛ tanq̄ꝫ imagini ⁊ ſilitu/
dini dei et ipi⁹ viue creature. Quia ſic te/
net amare deū. ita etiā tenet amare imagi
nē dei. Q, tot⁹ oꝛdo creaturaꝝ dicit
⁊ clamat: ꝙ hō ē tota et completa imago
dei impſſa ⁊ creata. Titu. cxxi.

Hoī p⁹ deuȝ de bem⁹ a/ moꝛem.

ET ꝙ hō ſit tota imago dei et com
pleta cogſcere poſſum⁹ ꝑ oꝛdinē
creaturaꝝ. Vñ ī creaturꝭ ē oꝛdo:
⁊ in eis ſunt mlti ḡd⁹ vt iā declaratū eſt. ⁊ Ti. l.
oīs creatura aliq̄ mō imitat deū. vna mi/
nus: alia magꝭ. Vñ magꝭ imitant deū vi
uentia q̄ꝫ nō viuētia. et magꝭ ſenſitiua q̄ꝫ
nō ſenſitiua. et magꝭ adhuc ītellectiua q̄ꝫ
nō intellectiua. Ergo cū ī creaturꝭ ſit q̄dā
ſcala imitādi deū ſm magꝭ et min⁹: vt ad
oculū videri pt. et creature hñt oꝛdinē in
ter ſe imitādo deū ī natura. ita ꝙ in hoīe ē
finis et ſtat⁹ ⁊ vltim⁹ ḡd⁹ imitādi. qꝛ ī ipo
cōplet ſcala imitatōis. ſignū ē poſtq̄ꝫ nlla
creatura ē ſup̄ hoīem in h mōo. ⁊ ī iſto oꝛ
dine ꝙ ī hoīe ſit cōpleta imitatio. alit eni
eēt inuanū inchoata ſcala imitatōis niſi
cōpleret. et ꝑ ꝯñs ſeq̄tur ꝙ hō ē dei ima/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

go.cõpleta et tota.qꝛ ĩ eo cõplecꝭ ſcala imi/
tatõis. Et ſic hõ ẜm ſuã naturã ⁊ inq̃ʒtuʒ
hõ ẽ:eſt ipa imago dei tota ⁊ cõpleta. Si
cut ſigillũ impmit totã ſuã imaginem in
cera:ita deꝰ impſſit totã ſuã imagineʒ in
hoĩe:et hõ totũ deũ repñtat. Et ſic patẽ
ter ordo creaturaꝝ mãifeſtat ipm hoĩeʒ eẽ
cõpletã imaginẽ dei viuẽtẽ: Et qꝛ totꝰ de
us ẽ ſpũal' et ĩtelligibil'.iõ etiã ſua imago
pfecta ⁊ cõpleta ẽ ſpũal' et tota ĩtellectual'
et nll'o mõ corpal'. Exinde ſeqꝛ ꝙ cũ hõ
hẽat duas ptes ĩ ſe.ſ.corpꝰ et aĩaʒ.⁊ aĩa ẽ
ſpũal' et intellectual':ꝙ hõ ẽ imago dei cõ
pleta ẜm aĩaʒ. Et iõ cũ hõ pꝰ deuʒ teneaꝛ
amare imaginẽ dei.ſeqꝛ ꝙ pꝰ deum teneꝛ
amare aĩaʒ tãq̃ʒ dei imaginẽ ſpũalẽ et in/
tellectualẽ. Q, q̃libet teneꝛ et obligaꝛ
amare oẽm hoĩem. Ti.cxxij.

E T qꝛ oĩs hõ inq̃ʒtũ hõ ſp hʒ dei
imaginẽ.et vt ſic q̃libet teneꝛ pꝰ
deũ eiꝰ imaginem amare.et et ħ.qꝛ q̃libʒ
portat ĩ ſe imaginẽ dei.ɠ q̃libet dʒ amari
inq̃ʒtũ portat imaginẽ dĩ.et ħ ſiue ſit ami
cꝰ ſiue inimicꝰ:ſiue pficiat ſibi:ſiue noce/
at ſibi qꝛ ſp ẽ hõ.et p ↄñs viua dĩ imago.
et q̃ʒdiu ẽ hõ:tãdiu ẽ dĩ imago. Q, oĩs
hõ obligaꝛ amare quẽcũq̃ʒ aliũ ſicut ſeipm.

E T qꝛ oĩs hõ obligaꝛ Ti.cxxiij.
amare ſeipm.eo ⁊ iq̃ʒtũ ẽ hõ ⁊ ima
go dei viua.qꝛ eq̃l'r eſt hõ.ſeqꝛ ꝙ
oĩs hõ teneꝛ amare oẽʒ alteꝝ hoĩem ſicut ſe/
ipm.et tãtũ ſicut ſeipm.qꝛ oẽs hoĩes ſt vnꝰ
naꝛe inq̃ʒtũ hoĩes:et eodẽ mõ ſũt dĩ ima
go ⁊ vniformiꝛ.ſeqꝛ ꝙ oẽs hoĩes debẽt ſe
amare adiuicẽ tanq̃ʒ naturã vnã et vnius
dei imaginẽ. Et iõ q̃libʒ dʒ reputare aliũ
tãq̃ʒ ſeipʒ ⁊ ñ diuiſũ neq̃ʒ diuerſuʒ ab eo.
⁊ oẽ bonũ hoĩs iq̃ʒtũ hõ et iq̃ʒtũ dĩ ima/
go ẽ:ẽ vnũ ⁊ idẽ reſpectu oĩm hoĩm:⁊ ↄue
nit vni ſicut alteri.et cũ q̃libʒ teneꝛ amare al
teꝝ ſicut ſeipm.ſeqꝛ ꝙ oẽ bonũ qꝺ quilibʒ
vult ſibi et optat ſibi ĩq̃ʒtũ ẽ hõ et imago
dei.ħ etiã dʒ velle ⁊ optare oĩ hoĩ: inq̃ʒtũ
ẽ dei imago. Ergo cũ ſit oĩs hõ eiuſdẽ na
ture cũ ipo.ſeqꝛ etiaʒ ꝙ intꝛ oẽs hoĩes dʒ
eẽ maxĩa liga de iure naꝛe:et maxima vni
tas:pax et ↄcordia.qꝛ oẽs teneꝛ ſe amare
ꝑpꝛ vnã cãʒ adiuicẽ.qꝛ ſũt dei imago vi/
ua.et p ↄñs oẽs hoĩes debẽt eẽ tanq̃ʒ vnꝰ
hõ et ñ plꝛes. Et qꝛ iſta obligatio et iſtud
debitũ oriꝛ a pmo debito ⁊ a pma obliga
tiõe:p quaʒ obligati ſũt oẽs hoĩes.ſequiꝛ
poſtq̃ʒ prima obligatio ſit iuſtiſſima et re
ctiſſima et dĩ iure naꝛe:et ĩ iure naꝛe fũda
ta:ꝙ etiã iſta ſcꝺa obligatio ſit iuſtiſſima
rectiſſima et ĩ iure naꝛe fũdata.et p ↄñs ſi
cut pꝛia obligatio.et pmũ debitũ ẽ pma
iuſticia.ita iſta ſcꝺa obligatio et ſcꝺm de
bitũ ẽ ſcꝺa iuſticia naꝛal'.et qꝛ q̃libʒ hõ eſt
imago dĩ ẜm aĩaʒ.ſeqꝛ ꝙ oĩs hõ teneꝛ di
ligere aĩaʒ alteriꝰ ſicut ſuã ppriã. ¶ Ex iſtꝭ oĩ
bꝫ ptʒ ꝙ ẜm ius et ordinẽ naꝛe dñt eẽ duo
ligamia et vincl'a amorꝭ ĩ hoĩbꝫ. Primũ Duo ſe ligamia amoris
dʒ eẽ hoĩs cuiuſlibʒ ad deũ.qꝛ q̃libʒ hõ ẽ
obligatꝰ dare amorẽ pmo dõ. Et ſic dʒ eẽ
obligatꝰ pmo ac ligatus deo p amorem.
Scꝺm ꝟo ligamẽ ⁊ vincl'm debʒ eẽ oĩm
hoĩm adiuicẽ p amorẽ. Et ſcꝺm ligamen
oriꝛ a pmo.et ꝟtute illiꝰ oẽs hoĩes dñt ſe
amare adiuicẽ.qꝛ ſũt dĩ imago.⁊ q̃libet ẽ
dei imago. Et iõ qꝛ ſcꝺm ligamẽ oriꝛ a p/
mo.ſi pmũ nõ ẽ:ſcꝺm eẽ nõ pt.et ſi pmuʒ
ſit:nccãrio ſcꝺm ẽ. Et ſic creature ligãꝛ
cũ hoĩe ẜuiẽdo ei.et hoĩes ligãꝛ cũ dõ cũ
amãdo.⁊ p ↄñs tũc hoĩes colligãꝛ inter
ſe:amãdo ſe adiuicẽ. Et ſic p ordinẽ vni/
uerſũ dʒ eẽ colligatũ. Ecce mirabilẽ ordi
nẽ. Deꝰ dilexit pmo ⁊ ↄtinue diligit ho
mies.⁊ creaꝛe mãifeſtãt ↄtinuã iſtã dilecti
onẽ ẜuiẽdo hoĩbꝫ.⁊ ſic deꝰ trahit ad ſe
hoĩes amãdo ⁊ obligãdo ↄtinue.⁊ p amo
rẽ tracti dñt amare deũ pꝛio.⁊ exĩde obli
gati ſũt ſeiuicẽ amare ↄtinue. Q, iſtud
debitũ ſcꝺʒ ſeu obligatio amorꝭ erga oẽm
hoĩem:redũdat ⁊ reuertiꝛ ĩ ſolã hoĩs vtili
tatẽ:bonũ ⁊ cõmodũ. Ti.cxxiiij.

Q Uia ꝟo iã pbatũ ẽ:ꝙ oẽ debitũ ⁊ Ti.cxxi
ẜuitiũ:qꝺ hõ obligaꝛ de iure na
ture reddere ⁊ exoluere deo:redũ
dat ⁊ reuertiꝛ ĩ ſolã hoĩs vtilitatẽ ⁊ cõmo
dũ. Iõ ſeq̃tur nccãrio ꝙ cũ iſtud ſcꝺʒ de
bitũ qꝺ q̃libʒ hõ teneꝛ alteri:oriaꝛ a pꝛio
q̃ hõ obligaꝛ deo.qꝺ tñ totũ redũdat ⁊ re
uertiꝛ ĩ hoĩs vtilitatẽ ⁊ nõ dei. Et iõ ſeqꝛ
ꝙ hoĩes debẽt ſe amare adiuicẽ.qꝛ ſũt dei
imago qꝺ totũ ẽ ad bonũ et vtilitatẽ ho/
mis. Et qꝛ ħ ẽ pmũ qꝺ hoĩes dñt ⁊ tenẽ/
tur facere.ſeqꝛ ꝙ amare deũ pmo ⁊ hoĩeſ
qꝛ ſũt dei imago:eſt pmũ bonũ hoĩs ra/
dicale ac pncipale. Et iõ oĩe bonũ aliud

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hoĩs: neceſſe ẽ vt oꝛiat̃ ab iſto bono tãq̃
a ꝑncipio ꝑmo et radicali. et q̃cq̃d nõ oꝛi
tur ab iſto bono: nõ eſt veꝝ bonũ homis.
Et ſic apparet ꝙ q̃nto plus multiplicabi
tur debitũ hoĩs erga deũ et creſcit: tanto
multiplicabit̃ bonũ hoĩs et cõmodũ. et ꝑ
ↄñs apparet ꝙ oĩa facta ſũt ꝑpter vtilita/
tẽ hoĩs et nõ dei. et ipe hõ nõ ẽ ꝑpter alte
ri⁹ vtilitatẽ: ſ3 ꝑpt̃ ſeipm tm̃ ac ſuã vtilita
tẽ. Q, oĩne ſuitiũ creaturaꝝ indiffe/
rẽter ſine acceptõe ꝑſonaꝝ cuilib3 hoĩ ſer
uientiũ: inq̃ʒtũ eſt imago dei mãifeſtat ꝙ
oẽs hoĩes adinuicẽ debẽt ſe reputare tãq̃
vnũ hoĩem. Titulus. cxxv

Non ſolũ ex ꝟtute ꝑme obligatio
nis q̃ oẽs hoĩes ſũt obligati: ipſi
ſe debẽt reputare vnũ hoĩem: et q̃libet d3
ſe amare. ⁊ alteꝝ ſic̃ ſeipm. imo ipe creatu
re h̃ idẽ ſignificãt et mãifeſtãt. Ipe eĩ crea
ture q̃ facte ſũt ꝑpt̃ hoĩe3 ad ſuiẽdũ ei ex
volũtate dei: nullã d̃ꝛiam faciũt i ſuien/
do int̃ hoĩes ac bñficiũ ipẽdẽdo. imo q̃n/
tũ in eis ẽ: nõ pl⁹ ſuiũt vni hoĩ q̃ʒ alteri:
eq̃lr̃ oĩb3 q̃ʒtũ i eis ẽ: nõ pl⁹ laboꝛant pro
vno q̃ʒ ꝑ altero: nullũ reputãt maioꝛem:
nullũ mioꝛẽ. ñ reſpiciũt neq̃ʒ nobiles neq̃ʒ
rurales. Nã h̃ appet mãifeſte diſcurrẽdo
ꝑ creaturas. Na3 ſic̃ terra ſuit ruſtico. ita
etiã ſeruit regi. et ſilr̃ oĩb3. Silr̃ aer: aqua:
ignis: arboꝛes: plãte ⁊ aĩalia: q̃ʒtũ i eis ẽ.
Et h̃ maxie appet in ſole: q̃ ẽ nobilioꝛ cre
atura. q̃ plus ſup oẽs creaturas ſuit hoĩ/
b3. Nã ipe eq̃liter ſuit oĩb3 hoĩb3. nõ pluſ
vni q̃ʒ alteri. Quid eſt g̃ ꝙ ſic oẽs creatu/
re indifferẽter ſuiũt oĩb3 hoĩb3 ex dei oꝛ/
dinatõe. niſi ꝙ oẽs hoĩes reputãt̃ q̃ſi vn⁹
hõ. et ꝙ oẽs hoĩes debẽt ſe reputare tãq̃
vnũ hoĩem? Nã creat̃e ſuiũt hoĩ inq̃ʒtũ
hõ ẽ et creatura dei. et iõ equales reputãt
oẽs hoĩes. Et iõ ꝙ ſuiũt hoĩ inq̃ʒtũ ima
go dei ẽ. ſignificat ꝙ tale ſuitiũ ↄuenit dĩ
imagini. et iõ honoꝛabilr̃: diligent̃ et pu/
re hõ d3 accipe ſuitiũ a creaturꝭ inq̃ʒtũ dĩ
imago eſt. nec alit̃ eſt dignũ ꝙ hoĩ ſuiat̃.
Et iõ tal̃ mũdus tã nobilib3 creaturꝭ ple
nus fact⁹ ẽ ꝑpter homĩem. qꝛ hõ dei ima
go ẽ. ⁊ imago dei tã nobil̃ et honoꝛabil̃ ẽ
ꝙ tã nobiles et excellẽtes creature debeãt
ei ſuire. Nõ eni eſtimet hõ ꝙ iſte mũdus
ſibi ſuiat: niſi ex eo qꝛ eſt imago dĩ. ⁊ ñ ꝑ
pterea qꝛ tal̃ vl̃ tal̃ ẽ. Si g̃ ille creat̃e ſui/
ant hoĩ inq̃ʒtũ hõ poꝛtat dĩ imaginẽ. mul
to mag̃ vn⁹ hõ d3 alteꝝ honoꝛare ⁊ ei ſui
re inq̃ʒtũ poꝛtat dĩ imaginẽ viua3. et tãto
pl⁹ q̃nto hõ mag̃ cogſcit h̃. ⁊ inq̃ʒtu3 hõ
ſperat ex h̃ aliq̃d ſibi accumulare p̃mĩj.
Creature g̃ mãifeſtãt ꝙ oẽs homĩes ſub
vna vocatõe. et ꝑpt̃ vnã cãm ſe debẽt ama
re adinuicẽ. qꝛ vn⁹ poꝛtat imaginẽ dei ſi
cut alter. et ſic ſe debẽt reputare vt ⁊ quaſi
vn⁹ hõ. Si g̃ cõe ſuitiũ creaturaꝝ indif
ferẽter ſine acceptõe ꝑſonaꝝ cuilibet hoĩ
ſuit inq̃ʒtũ dei ẽ imago. ſeq̃tur ꝙ oẽs ho/
mines ſe debẽt reputare tãq̃ʒ vnũ hoĩem.
⁊ ꝑ ↄñs debẽt ſe diligere adinuicẽ ſicut ſe
ipm. qꝛ ſicut hoĩem. Recollectio coꝝ
q̃ dicũt oẽs hoĩes debere ſe reputare tan
q̃ʒ vnum. Titulus. cxxvi.

Concludam⁹ g̃ ꝙ cõitas vni⁹ ſo/
li⁹ dei eternalr̃ viuentꝭ: cuius q̃li
bet hõ inq̃ʒtu3 eſt viua imago ⁊
ↄfoꝛmis. et cõis amoꝛ ipi⁹ dei erga oĩns
hoĩes inq̃ʒtũ ſũt hoĩes et ſue imagĩes: ea/
dẽ acceptio bñficioꝝ: eade3 indigẽtia: ea/
dẽ obligatio: ⁊ ꝑ eadẽ cãq̃ q̃libet hõ obli
gat̃ vni et eidẽ dño. eadẽ cõſeruatio dei q̃
oẽs hoĩes ↄſuant̃ in eẽ. idẽ et cõe ſuitiũ.
Creature moꝛiunt̃ cũ hoĩe: ⁊ indifferẽter
ſuiũt hoĩ ſine acceptõe ꝑſonaꝝ. ⁊ inſuper
etiã ↄfoꝛmitas et vnitas eiuſdẽ nature et
nomis in oĩb3. hec oĩa ſil̃ collecta clariſſi
me dicũt et ↄcludũt hoĩes oĩns debere ſe
reputare adinuicẽ tãq̃ʒ vnũ hoĩem: et de/
bere hr̃e adinuicẽ maximã vnitate3. ¶ Et
ex oĩb3 ſupdictꝭ mãifeſtat̃ duplex fraterni
tas hoĩs. vna general̃ ad oẽs creat̃as. q̃a
hõ ẽ creatura dei: et h3 eẽ a deo. et alie cre
ature ſilr̃. iõ hõ h3 rõne iſti⁹ oꝛigĩs gene/
ral̃ ab vno et eodẽ p̃re fraternitatẽ genera
lẽ cũ oĩ creatura. Alia fraternitas ẽ ſpeci/
alis int̃ oẽs hoĩes. qꝛ ſunt a deo tanq̃ʒ ab
vno p̃re: et q̃libet eſt ei⁹ imago. Et iſta eſt
fraternitas maioꝛ que eſſe poſſit.

Q, ex vnitate que deb3 eſſe de iure na
ture inter homines oꝛitur foꝛtitudo ma/
xima ⁊ inuincibilis.

Titulus. cxxvij.

Quoniã aũt oĩs foꝛtitudo oꝛit̃ ex
vnitate: et debilitas oꝛit̃ ex diui/
ſione. et q̃nto maioꝛ ẽ vnitas: tãto maioꝛ

Quilib3 d3 alteꝝ ſic̃ ſe ip3 amare.

Oĩnes hoĩeſ debẽt ſe reputar̃ tã q̃ʒ vnu3 hoĩem

Duplex f̃rnitas hoĩm.

eſt fort'tudo.et vbi eſt ſũma vnitas q̃ dꝫ
eſſe intˀ hoĩes.oritˀ ex h̃ ꝙ ꝑmo ɋ̃libꝫ hõ ẽ
vnitꝰ cũ deo ꝑ amorẽ.et deinde ꝙ ɋ̃libet
eſt dei imago clara et viua et vera. Jõ ex
ꝯſeq̃nti debẽt ſeinuicẽ amare ⁊ hr̃e vnita
tẽ. Et iposſibile ẽ ꝙ aliq̃s amet deũ:ɋ̃n a/
met imaginẽ eiꝰ viuã.et q̃nto magꝭ amat
eius ꝑſonã:tanto magꝭ amet eiꝰ imaginẽ
Et iõ cũ vnuſq̃ſq꜀ hõ ſit dei imago viuẽs
q̃nto g̃ q̃s amat deũ:tanto etiã magis a/
mabit quelibet hoĩem.et q̃nto magꝭ vnꝰ
hõ amabit aliũ:tanto magꝭ illi vnitˀ. Jſta
vnitas durabit q̃ꝺiu amor durat: et a/
mor ſꝑ p̃t durare..g̃ etiã vnitas ſꝑ p̃t du/
rare: Et exinde ſeq̃tur:ꝙ inter hoĩes põt
eſſe ꝑpetuitas et ꝑpetua vnitas.quia iſta
vnitas q̃ ꝓueĩt ex tali amore:facit hoĩes
vnũ.iõ mutat vnũ hoĩem in aliũ ⁊ tranſ/
fert.et ecõuerſo. Et hoĩes hñt ſꝑ iſtã vni
onẽ.et ſunt tantũ vnũ ꝙ nõ pñt eẽ magꝭ
vnũ. Et qꝛ ex maxĩa vnitate ꝯſurgit ma
xima fortitudo.iõ hoĩes dũ ſunt vniti ꝑ
iſtũ modũ.hñt maximã fortitudinẽ et in
uincibilẽ. Et ſic ptꝫ ꝙ hoĩes dũ reſpiciũt
ad deũ.inde vniuntˀ inter ſe:et fiũt vnũ.
et ꝑ ꝯñs fortificantˀ inter ſe:ac magis for/
tificantˀ.et dũ hoĩes reſpiciũt ad ſeipos ⁊
nõ ad deũ.ſed ɋ̃libet ad ſeipm:tunc diui
duntˀ inter ſe:et fiũt plures.et ꝑ ꝯñs debi
litantˀ:et tota fortitudo deſtruitˀ:q̃ ſolum
oritˀ ex vnitate. Jdeo iſta vnitas eſt totũ
bonũ hoĩs ac tota fortitudo.et q̃nto ma/
gis creſcit:tanto magꝭ creſcit bonũ hoĩs
Et qꝛ iſta vnitas p̃t ſꝑ durare.iõ bonum
hoĩs põt eſſe ꝑpetuũ. Et qꝛ oẽs eſſe pñt
in iſta vnitate.iõ oẽs pñt participari vnũ
bonũ inſimul ſine diminutõe:neq꜀ vnꝰ i/
pediat aliũ. Et cũ iſta vnitas ꝓcedat ex
mera voluntate et libertate.iõ non p̃t de/
ſtrui ꝑ violentiã:neq꜀ ꝑ aliquã potentiã.
Jõ ſeq̃tur ꝙ in ea ẽ fortitudo inuincibilˀ.
et fit bonũ verũ incorruptibile ⁊ ĩmorta/
le. Videte g̃ q̃ntũ bonũ p̃t ꝓueĩre homĩ
ex amore et ſocietate quã hꝫ ad deũ et ad
hoĩes.qꝛ h̃ eſt totũ bonũ ipoꝝ hoĩm ꝑfe
ctum et verũ.

Jnť homĩes p̃t eſſe ꝑpetua vnitas.

Breuis epilogatio pre/
dictorũ. Titulus.cxxviii.

Epilogãtes autẽ generaliter totũ
ꝓceſſum huiꝰ libri iam dictũ:vi/
dere poſſumꝰ q̃liter primo incipiendo ab
infimis creaturis:et a ꝑmo gradu ⁊ infe/
riori ſcala nature aſcẽdendo. paulatim ꝑ
uenimꝰ ad verã noticiã ⁊ cognitionẽ dei
inuiſibilẽ ſũme potentꝭ:ſũme ſapiẽtꝭ ⁊ ſũ
mi boni.ita ꝙ creature nos duxerũt ⁊ ele
uauerũt q̃ſi ꝑ q̃ndã ſcalã ordinatiſſimam
ad deũ creatorẽ oĩm:tanq̃ꝫ ad vnũ ſũmũ
ꝑncipiũ ⁊ p̃mẽ ⁊ creatorẽ oĩm. ⁊ iterũ ipſe
creature duxerũt nos ꝓfundiꝰ ac intimiꝰ
ad ipm deũ. qꝛ duxerũt nos ad amandũ
deũ:et ĩ amorẽ eiꝰ.et oñderunt nos ſũme
eẽ obligatos ipi et ad eũ totalˀr amandũ
Et ſic q̃ꝫtũ in eis ẽ:vnierũt ⁊ ꝯiunxerunt
nos cũ deo q̃ſi mr̃imoniũ faciẽtes. Dein
de deſcẽdimꝰ ab ipo ſũmo creatore ad ip/
ſas creaturas.ita ꝙ ꝑ amorẽ creatorꝭ de/
ſcẽdimꝰ ad amorẽ oĩm creaturarũ. Quia
amãdo deũ creatorẽ:amamꝰ oẽs creatu/
ras:et oĩa q̃ ſunt ſui inq̃ꝫtũ ſunt ſui Et ſic
amamꝰ oẽs creaturas ꝓpt ipm. Et ſic fit
aſcẽſus ⁊ deſcẽſus. Prĩo aſcẽſus a creatu
ris ad creatorẽ.ſcđo deſcenſus a creatore
ad creaturas oẽs. Prĩo enĩ amabamꝰ cre
aturas.qꝛ erãt pulchre ⁊ bone. ⁊ qꝛ nobis
ſuiebãt et ꝓpter nos. Scđo aũt amamꝰ
eas ꝓpt creatorẽ.ſ.qꝛ ſunt ipiꝰ:⁊ ipſe fecit
eas.ĩmo etiã diligimꝰ noſmetipos.qꝛ ſu
mꝰ dei. Et iſte amor eſt ꝑfectꝰ:bonꝰ:du/
rabilˀ:nobilˀ ⁊ ꝑmanẽs. qꝛ oritˀ a creatore
nobiliſſimo:ab altiſſimo ⁊ a ſũmo. Et ſic
appꝫ ꝙ amor dũ datˀ ꝑmo deo nõ ꝑditˀ:
nõ diminuitˀ.ĩmo creſcit ⁊ multiplicatˀ in
infinitũ:et extẽditˀ ſine mẽſura.qꝛ ꝑ amo
rẽ dei amãtˀ oẽs creature:⁊ oĩa q̃ ſunt dei.
Et ſic oĩa amãtˀ ꝑ vnũ amorẽ:⁊ in ꝟtute
vniꝰ amoris. ⁊ nl̃la res eſt ɋ̃n ſit amata ꝑ
ꝟtutẽ iſtiꝰ amorꝭ. Et iõ amor nr̃ dũ datˀ
dõ ẽ altiſſimꝰ:vniuerſaliſſimꝰ ⁊ latiſſimꝰ

Scientia de natura amoris ſeu de eiꝰ
ꝯditionibꝫ:viribus et ꝓprietatibus ⁊ de
fructu amoris.

Titulus.cxxix.

Q Voniã autẽ

Ti.cix.

maĩfeſtũ eſt ꝙ nihil hẽmꝰ in no
bis qđ vere nr̃m ſit:et qđ tota
lit in nr̃a p̃tate ꝯſiſtat niſi ſolꝰ amor.et ꝑ
ꝯſeq̃ns theſaurꝰ noſter:totũ bonũ noſtrũ
eſt amor bonꝰ.et totũ malũ noſtrum eſt
amor malus. Quia poſtq̃ꝫ nihil habemꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf